

Jutta Hytönen

Viiden laulun Caminot

Vaelluksia Santiagon tiellä

Soluitur ambulando

—

Kävellen se selviää!

Jutta Hytönen

Viiden Laulun Caminot

Vaelluksia Santiagon Tiellä

© 2022 Jutta Hytönen

Kannen suunnittelu: Jutta Hytönen

Sisuksen taitto: Jutta Hytönen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-6037-6

CAMINON HISTORIAA LYHYESTI

Santiago de Compostelan katedraalin rakennus Galiciassa on ollut vuosisatainen pyhiinvaelluksen kohde; katolisen maailman tärkeimpiä Rooman ja Jerusalemin ohella. Rakentaminen aloitettiin vuonna 1075 Alfonso VI:n hallintakaudella. Apostoli Jaakob (Jaakob Vanhempi) eli Jaakob Sebedeuksen poika oli raamatun mukaan yksi Jeesuksen opetuslapsista. Hän oli lähetyssaarnaaja Jerusalemissa pariinkin otteeseen. Jaakob väitteli juutalaisten kanssa kiihkeästi pyhistä kirjoituksista, se herätti paljon pahaa verta kaupungissa. Herodes Agrippa mestautti Jaakobin ja näin hänestä ensimmäinen marttyyrikuoleman kokenut apostoli. Legendan mukaan Jaakobin luut lastattiin laivaan joka kuljetti marttyyrin jäännökset Galician rannikolle. Pelagio- niminen erakkomunkki näki 800- luvun alussa näyn jossa oli tammi ja tähdenlento. Tammen alta löytyi sitten Jaakobin hauta. Kun Jaakobin jäännöksiä sitten alettiin siirtää niin katedraali päätettiin rakentaa siihen kohtaan minne jäännöksiä vetävä juhta kuormansa kanssa pysähtyy. Katedraalissa on erillinen krypta jossa Pyhän Jaakobin luut lepäävät hopea-arkussa. Sisäänkäyntiä hallitsee vaikuttava Pórtigo de Gloria. Siinä kuvataan Vanhan ja Uuden Testamentin hahmoja. Sisällä on useita kappeleita katoliseen tapaan eri pyhimyksille nimettyinä. Alttarin takana on portaita pitkin saavutettava tila jossa on kookas Pyhän Jaakobin patsas. Tätä patsasta pyhiinvaeltajat syleilevät katedraaliin saapuessaan. Katedraalin katolle järjestetään opastettuja kiertokäyntejä. Kerran käyneenä suosittelen ellei ahdas portaikko tai yläilmat aiheuta epämurkavuutta.

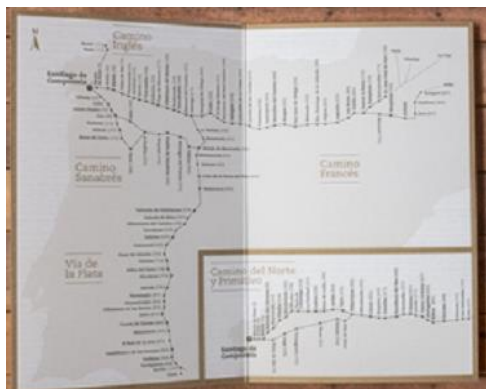

1: Santiagon katedraali - Plaza Obradoiro

Camino de Santiago on joukko vanhoja pyhiinvaellusreittejä manner-Espanjassa. Kuuluisin on Camino Francés joka usein lähdetään Ranskan puolelta, Sain Jean Pied de Port- nimisestä kylästä. Kuitenkin osa lähtee pidemmältä Ranskasta mm Le Puysta. Suomen Hattulassa on reittien pohjoisin alkupiste. Reiteillä on kuljettu keskiaikana runsaastikin. Myös pohjolasta lähdettiin Caminolle ja ne jotka sen koettelemukset kestivät olivat melko kunnioitettuja kansalaisia. Mm Ruotsin Pyhä Birgitta vaelsi miehensä kanssa. Ammoin olikin hieman enemmän haastetta vaelttaa jalkaisin Santiagoon jo käytännön ongelmien vuoksi.

Reittejä kulkee vähän joka puolelta Espanjaa mutta suosituin on ollut juuri ranskalainen reitti. Ennen koronaa reitillä oli niin paljon kulkijoita että vaeltajia alkoi enenevässä määrin kiinnostaa muutkin reitit, kuten Primitivo ja Norte. Sija makuupaikoissa oli tiukassa ja vain vuodenvaihteen tienoilla oli Francésilla hiljaisempaa. Yhä useammat myös jatkavat vaellustaan Santiagon jälkeen meren rannalle Finisterreen tai Muxíaan tai molempiin. Normaalioloissa vaeltajamäärä kasvaa räjähdysmäisesti ns Pyhänä Vuonna jolloin Pyhän Jaakobin päivä osuu sunnuntaille. Silloin on paljon juhlallisuuksia ja mm katedraalin pyhä ovi avataan. Koronan poikkeusaikoina Paavi Franciscus ilmoitti että 2021 Pyhä Vuosi jatkuu vuoteen 2022. Jalan vähintään 100 km ja pyörällä 200 km vaeltaneet

voivat Santiagoon päästyään hakea Pyhiinvaellustoimistosta latinankielisen Compostelan eli todistuksen pyhiinvaelluksesta.

2: Reittejä Santiagoin

Johdanto

Olen käynyt viisi kertaa Camino de Santiagon eri reiteillä. Monta reittiä on vielä vaeltamattakin mutta näyttää siltä että lähitulevaisuudessa ei ole mahdollisuutta lähteä uudestaan. Mikä siinä sitten niin kiehtoo? En ole erityisen uskonnollinen, sanoisin pikemminkin hengellinen (ainakin ajoittain). Kiroilen ja käyttäydyn joskus sopimattomasti. Kaipa voidaan sanoa että olen inhimillinen. Mutta silti juuri nämä reitit ovat kiinnostaneet vaikka ne liittyvät voimakkaasti juuri roomalaiskatolisuuteen. Olen itse ollut katolilainen syntymästäni saakka ja se on aiheuttanut läpikotaisin luterilaisessa maassa välillä hilpeitäkin tilanteita silloin kun asia on jotenkin näkynyt ulospäin. Mm 10- vuotiaana ripille päästyäni tulin juhlasta valkeaan mekkoon ja huntuun sonnustautuneena kuten tapa oli. Pihalla pikkupojat kysyivät ihmeissään olenko mennyt naimisiin. Koska jossain vaiheessa kieltäydyin menemästä Meilahden englantialiselle koululle lisä ”oppia” saamaan eli uskonnonopetukseen niin mustakaapuinen pastori Brückeman ilmestyi hakunilalaisen vuokratalon pihamaalle ja kotiin kadonnutta lammasta opastamaan...

Mutta kirkossa ei tule käytyä eikä järjestäytynyt uskonto sinänsä näyttele minulle sellaisenaan oikein mitään osaa. Enemmän kuin tuo itse uskontoon perustuva puoli pyhiin vaeltamisessa minua kiinnosti miten pärjää päänsä kanssa satojen kilometrien vaelluksella jolloin kaikki tavarat kulkee selässä ja eletään jonkinlaisessa arjen ulkopuolisessa olotilassa koko ajan. Miten henkinen kantti kestää ne kaikki matkan koettelemukset ja sen miten oikeastaan mihinkään ei voi etukäteen varautua paljoakaan vaan on annettava mennä, kohti tuntematonta ja luottaa että hyvin kaikki menee. Myös se kiinnosti ja edelleen kiinnostaa millä tavalla tuollainen matka ihmistä muuttaa. Joillekin on tapahtunut mullistaviakin elämänmuutoksia juuri Caminolla. Itse olen tuskailuni tuskailut muina aikoina ja Camino on ollut enimmäkseen matkaa siihen mitä minulle kulloinkin kuuluu ja mihin olen menossa. Kun elämä yksinkertaistuu siihen että siirtyy paikasta a paikkaan b, löytää majapaikan yhdeksi yöksi ja saa

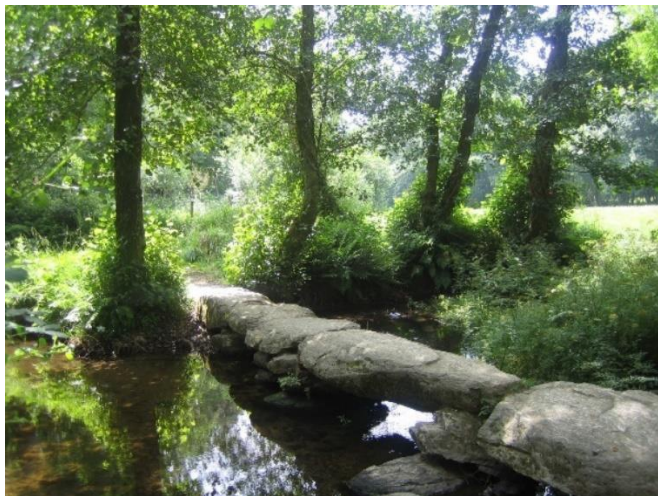
perustarpeet tyydytettyä niin alkaa huomata miten vähällä oikeasti tulisi toimeen. Täysin normaaleista kuvioista pois oleminen vaikuttaa myös siten että huomaa kyseenalaistavansa asioita joita on pitänyt itsestään selvänä. Elämisen yksinkertaisuus ja luottamus siihen että suojaa löytyy yöksi ja jostain saa ruokaa (ja kahvia!) tuovat jotain äärettömän turvallista tunnetta. Minulle hengellisyys on yhteyttä kanssaihmiisiin, luontoon ja siihen mystiseen voimaan joka kaikessa vaikuttaa. Olen kohdannut matkoillani niin lämmittävää ystävällisyyttä ja vilpitöntä auttamishalua että sitä on vaikea ohittaa. Tokikin myös ikäviä juttuja mutta niitä todella vähän.

Matkakertomukset

2006 – Camino Francés

Astorga > Santiago de Compostela

"Tous Les Matins du Monde" - Alain Corneau

3: Kivisilta Rio Catasolin yli

Olin nähnyt pari matkailuohjelmaa Espanjasta löytyvästä pyhiinvaellusreitistä jo 1990 luvun puolivälissä ja sinne lähteminen oli ollut vain etäisissä kuvitelmissa kunnes ystäväni eräässä viikonlopunvietossa esitteli matkasuunnitelmaansa. Innostuin ihan tosissaan että joku vihdoinkin oli ajatellut samaa. Paperille oli hahmoteltu jo koko reissu pääpiirteittäin ja sitten alkoi varusteiden hankinta ja matkalippujen yms. hommaaminen. Se on aina mukava osa matkalle lähtöä; sellainen matkan odotus. Pitkin kevättä sitten ajeltiin vaelluskenkiä sisään mm Nuuksiossa ja kannettiin rinkkaa testimielessä. Eihän siinä tullut mieleen että ei sitä oikein voi täysin harjoitella kävelemään kymmeniä kilometrejä päivässä muuten kuin kävelemällä ne kymmenet kilometrit päivittäin. Mutta jollain tavalla

sentään oli varmistuttu kunnon riittävydestä ja muusta. Sitten tutkittiin reitin historiaa ja siihen liittyviä legendoja. Sekin oli osaltaan mielenkiintoista, olihan niiden n. tuhannen vuoden ajalta ehtinyt kertyä kertomus jos toinenkin. Ja oli Suomestakin asti lähdetty sinne Galiciaan pyhiinvaellukselle. Joskus ennen toisaalta matkaan liittyi paljon muitakin haasteita kuin rakot ja väsymys tai täydet retkeilymajat. Aikanaan vaeltajia vaanivat rosvot jota ryöstelivät ja joskus myös tappoivat uhrinsa. Olihan matkalle otettava mukaan paljon omaisuutta että selviää kuukausien matkasta. Pyhiinvaellukselle lähdettiin kotiportailta eikä kuten nyt, lähimmältä lentoasemalta tai muuten alkupisteeseen suhteellisen nopeasti hankkiutuen. Meilläpä oli varustelistatkin ajoissa valmiina. Taisi sitä tavaraa rinkaakaan asti mennä jo pitkälti ennen lähtöä kun ei olisi malttanut odottaa!

Lähtöaamuna odottelin kentällä matkakumppaniani vähän hermostuneena. Oli tehnyt töitä vielä yöllä pikkutunneille että saa kaiken valmiiksi. Tulihan se sieltä ja päästiin koneeseenkin ihan ajallaan. Silloinen Blue1 lennätti Madridiin aika halvalla ja Bjarasin kentältä etsydyttiin Chuecaan metrolla. Hostelli sijaitsi vähän boheemissa kaupunginosassa joten ohjelmaa riitti. Mutta ihan Ok se oli, kahden hengen huone ei maksanut paljoakaan muutamalta yöltä. Ehdittiin tsekata pari museota ja muuta ennen varsinaisen vaelluksen aloittamista. Astorgaan lähdettiin siis junalla Madridista. Ensimmäinen pysähdys oli Leónissa josta ostettiin liput Astorgan junaan. Seuraavilla matkoilla olenkin pyrkinyt ostamaan kaikki liput etukäteen. Astorgan junassa oli tupakointikielto, mutta paikallinen uros katsoi noudattavansa sitä kun laittoi tupakkaa pitelevän käden ikkunasta ulos aina blossomien välissä, hahaa. Astorga on kiva pieni kaupunki jossa Antonio Gaudin suunnittelema goottilainen katedraali on yksi nähtävyys. Myös paikallinen katolinen katedraali oli aika vaikuttava kun vertaa että Helsingissä sijaitseva kaunis Pyhän Henrikin Katedraali olisi espanjalaisittain jonkun maalaiskirkon kokoinen. On tietysti seurakuntien koossakin aika paljon eroa. Katedraalista haimme pyhiinvaelluksella tarvittavat ”passit” eli credentialit joihin sitten leimoja kerättiin majapaikoista ja baareista

todisteeksi kävelemisestä. Tosin ilman ko. passia ei moneenkaan albergueen pääsisikään. Ensimmäinen majapaikka oli Albergue San Javier. Tosi mukava, kotoisa paikka. Saatiin punkat n 16 hengen huoneesta ja sitten pyykkiä pesemään josta tulikin aika nopeasti jokapäiväinen rutiini. Ostin kävelysauvaksi eteisestä löytyneestä telineestä hieman muotoillun puukepin. Sitten oli aika etsiä ruokapaikka ja käväistä kaupunkia katsastamassa. Löytyi mm luostarin puutarhaa ja roomalaisia raunioita. Suhteellisen ajoissa menttiin majoitukseen ja käytiin nukkumaan. Parvekkeen ovi pidettiin auki; sen eteen oli kerätty kunnon valikoima vaelluskenkiä jotka, hmmm, tuoksahtelivat hieman. Huonekavereina oli mm italialainen mies tyttärineen. Mies kuulemma kuorsasi kovasti joten häntä kutsuttiin aika pian nimellä Papa Ronca. Tää tapa antaa ihmisille ”kuvaavia” nimiä alkoi heti. No se kuorsaus ei minua kyllä haitannut, nukuin hyvin.

Vaelluspäivä 1:

19.6.2006 Astorga – Rabanal del Camino, matkaa n 20 km

Aamulla varhain pikku aamupala alberguen keittiössä. Kahvia piti saada ainakin ja myös vähän syömistä. Kovin innoissaan odotin liikkeelle pääsemistä. Hiljakseen käveltiin läpi vielä nukkuvan, kauniin kaupungin. Astorga on yksi mielipaikoistani tällä reitillä. Kävely ei ollut mitenkään erityisen rasittavaa ja matkakin oli ihan mukavan pitkä. Matkan varrella ehti niin sataa kuin paistaakin ja mutavellissä kävellessä kengät saivat uuden punertavan sävyn, joka ei sitten loppureissulla kulunut koskaan kokonaan pois. Mukana oli monikäyttöinen takki joka piti sadetta ja myöskin tuulta, mutta oli hengittävää materiaalia, joten ei hiostanut. Rinkassa oli oma sadesuojus. Matkalla olisi ollut hieman reitiltä sivuun erikoinen Castrillo de los Polvazaresin kylä, mutta sinne ei poikettu. Kylässä on vaalittu erikoisia perinteitä kuten ateria, jossa aloitetaan lihojen syönnillä ja edetään muihin lajeihin. Kahvilla istuessa ohi kulki pari suomalaistakin. Juuri kun kyselimme kuulumisia brasilialaiselta pariskunnalta ja vaihdoimme jotain kommentteja suomeksi, ohikulkenut pariskunta huikkasi ”Terve!”. Myöhemmin päivällä myös Astorgassa samassa alberguessa yöpyneet roomalaiset pysähtyivät eväitä syömään samalle talon seinustalle. Papalla oli jo melkoiset rakot jaloissa; hän käveli jossain lenkkareissa joista ei oikein ollut pitkän matkan jalkineiksi. Haikaranpesät mitä ihmeellisimpiin paikkoihin ahdettuna herättivät hilpeyttä (ja niistä olikin kertynyt kuvia sittemmin aika runsaasti). Melkein jo Rabanalissa asti olisi taas ollut roomalainen kaivos, La Fucarona, mutta kun sitten kyselimme siitä kylässä niin saimme vastaukseksi, että se oli vaan joku kivimonttu, hahah. Ei siis lähdetty erikseen sitä katsomaan. Ties vaikka olisi ollut mielenkiintoinenkin kohde. Ja juuri ennen Rabanalia oli myös roble de peregrinos eli pyhiinvaeltajien tammi. Hieno, suuri puu, jonka historiasta oli kylttikin vieressä kertomassa. Rabanaliin saavuttua piti ensin etsiä majapaikka; heti kylän alussa oli yksi, mutta se ei oikein houkutellut, ja myös roomalaiset olivat sitä mieltä, että ei kannata jäädä siihen. No, onneksi emme jääneet, sillä jonkin matkan

päässä oli Refugio Caucelmo, Pyhän Jaakobin veljeskunnan vapaaehtoisten ylläpitämä majapaikka, joka oli todella viihtyisä ja kiva. Heti sisään tultua meidät otettiin vastaan oikein sydämellisesti kyselemällä kaikilla mahdollisilla kielillä mistä olemme. Eipä arvannut norjalainen, että Suomestahan sitä ollaan.

Useimmat vapaaehtoisista ainakin sillä kertaa olivat englantilaisia. Majoituimme kivistä rakennetun asumuksen kuuden hengen huoneeseen. Ensin piti päästä heti suihkuun ja sitten vaatteita pesemään. Kun ne oli ripustettu kuivumaan pitkin kerrossängyn kaiteita niin olikin aika lähteä kauppaan (tienda) ja sitten ruokaa laittamaan. Kylässä olisi ollut ravintoloita, mutta ruokaa saattoi tehdä myös itse. Itse albergue oli tosi kauniisti ruusuköynnösten ja puiden yms. peitossa. Pihalla oli mukava penkki, jossa saattoi istua ja rupatella paikalle sattuneiden kanssa. Illan mittaa porukkaa alkoi tulla lisää ja heitä majoitettiin isomman rakennuksen saliin patjoille. Kävelykierron kylässä osoitti, että (kuten yleensä) reitin varrelle syntyneissä kylissä pääkatu kulkee reitin mukaisesti ja kylän talot on sitten nousseet tien molemmin puolin. Vaikka kylä oli pieni niin siellä oli loistelas kappeli ja kaunis vanha kirkko, jossa poikkesimme myös iltamessua katsomassa. Jalat ei olleet erityisen kipeät, mutta jonkin sortin kihelmöintiä tuntui jalkapohjissa. Koska emme fiksuina olleet ottaneet makuupusseja vaan ohuet makuupussilakanat niin Rabanalissa vietetyn yön palelin kaikesta kauneudesta huolimatta. Kivisen rakennuksen seinät tuntui huokuvan kylmyyttä. Talon puolesta oli myös viltti, mutta sekään ei riittänyt kivirakennuksen keräämän kosteuden ja koleuden torjumiseen. Yöt oli melkoisen viileitä. Huonetovereiksi ilmaantui vanhahko ranskalainen pariskunta sekä tanskalainen vanha herra joka oli sairastunut ja ravasi reppana vessassa vähän väliä. Myös saksalainen (?) heppu oli majoittunut kanssamme ja hän antoi vinkin Ponferradassa olevasta alberguesta, joka oli kuulemma erityisen hyvä (siitä lisää myöhemmin, heh). Kaiken kaikkiaan ensimmäinen vaelluspäivä oli kiva kokemus, ei liian rankka.

Kirjoittaja innostui kovasti Caminosta nähtyään
Matkapassin jakson jossa kyseisellä reitillä valetettiin.
Sitten toistaiseksi on kertrynt kokemusta viideltä
kerralta Manner- Espanjan Camino de Santiago-
reiteillä. Matkat on olleet haastavia mutta antoisia
eikä kommelluksiltakaan ole aina välttytty. Paras tapa
on lähteä avoimin mielin ja antaa tien viedä.
Joka matkalla on joku tietty biisi soinnut päässä joka
sitten myöhemminkin yhdistyy kyseiseen vaellukseen.

BoD

9 789528 060376